



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 81/2025
04.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Антић, адвокат из ..., против тужене Туристичке организације Града Враћа, кога заступа Ивица Костић, адвокат из ..., ради поништаја решења и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 931/24 од 01.11.2024. године, у седници одржаној 04.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 931/24 од 01.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Враћу П1 66/23 од 15.01.2024. године усвојен је тужбени захтев и поништено решење тужене број ..18 од 05.04.2018. године, којим је утврђено да је престала потреба за радом тужиоца, а којим је тужиоцу фактички престао радни однос и решење о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године и обавезана тужена да тужиоца врати на рад и да му исплати трошкове парничног поступка од 462.351,00 динара са законском затезном каматом почев од изршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 931/24 од 01.11.2024. године укинута је пресуда Основног суда у Враћу П1 66/23 од 15.01.2024. године и пресуђено тако што је одбијен основни тужбени захтев да се поништи као незаконито решење тужене број ..18 од 05.04.2018. године, којим је утврђено да је престала потреба за радом тужиоца, а којим је фактички престао радни однос тужиоцу и да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад. Усвојен је евентуални тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име мање исплаћене отпремине исплати 53.689,89 динара са законском затезном каматом почев од 11.05.2018. године па до коначне исплате. Тужба у делу којим је тражено да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године одбачена је као неблаговремена, и обавезана тужена да

тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 245.226,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 331. ЗПП, с обзиром да је исто веће одржало главну расправу и донело побијану пресуду.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уговором о раду од 01.02.2017. године засновао радни однос код тужене на неодређено време на пословима конобара који су за два извршиоца били систематизовани Правилником тужене о унутрашњој организацији и систематизацији послова од 22.12.2016. године. Дана 10.11.2017. године Скупштина Града Врања донела је Одлуку о одређивању максималног броја запослених на неодређено време у систему локалне самоуправе Града Врања за 2017. годину, којим је за тужену утврдила да може имати укупно 28 запослених на неодређено време. У складу са том одлуком тужена је 12.01.2018. године донела Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова, којим је поред осталих радних места систематизовано радно место „конобар“ – за два извршиоца и радно место „конобар, возач моторних возила“ – за једног извршиоца. Анексом уговора о раду од 23.01.2018. године тужилац је са послова „конобар“ премештен на послове „конобар, возач моторних возила“. Дана 05.02.2018. године донет је нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова код тужене којим је поред осталих радних места ситематизовано радно место „конобар“ за три извршиоца, док радно место „конобар, возач моторних возила“ није систематизовано под тим називом. Дана 14.03.2018. године донет је предлог Програма решавања вишка запослених код тужене, на који је Национална служба за запошљавање дала мишљење 27.03.2018. године, након чега је Управни одбор тужене донео Одлуку од 02.04.2018. године о усвајању наведеног предлога Програма. Тужилац није прихватио понуђену анкету да му споразумно престане радни однос. Директор тужене је решењем број ..18 од 05.04.2018. године утврдио да је престала потреба за радом тужиоца на радном месту „конобар, возач моторних возила“ због технолошких, економских и организационих промена, у складу са Програмом решавања вишка запослених код тужене, које је тужиоцу уручено 10.04.2018. године. Решењем о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године, тужиоцу је престао радни однос закључено са 05.04.2018. године што је, како је у истом решењу наведено, то претходно констатовано решењем ..18 од 05.04.2018. године, са образложењем да је за његовим радом престала потреба. Тужиоцу је у складу са решењем о престанку радног односа исплаћена отпремнина у износу од 113.473,71 динар. Дана када је требало да му се уручи решење о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године тужилац се налазио у Планинарском дому „Драган Спасић“ и није био у могућности да исто прими, али је телефонски обавештен. Истог дана од стране тужене сачињен је допис

тужиоцу којим се констатује да је у питању достава решења са конкретизацијом о којим се одлукама ради, између осталог и у вези уручења решења о отказу уговора о раду. Истог дана (05.04.2018. године) донета је одлука од стране директора туженог о истицању предметног решења на огласну таблу, поред других решења која се тичу тужиоца, а што је констатовано у службеној белешци сачињеној од стране тужене од 05.04.2018. године. У току трајања парнице тужена је доставила поднесак 26.01.2022. године са доказима, који је уредно је уручен пуномоћнику тужиоца 18.08.2023. године (потписана доставница о уручењу), а који је садржао између осталих писмених доказа и решење туженог о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године. Тужба у овој парници са постављеним тужбеним захтевом за поништај решења број ..18 од 05.04.2018. године и враћања тужиоца на рад, и евентуалним тужбеним захтевом за исплату мање исплаћене отпремине, и тужбеним захтевима (којима је правоснажно одлучено Пресудом Основног суда у Врању П1 569/18 од 14.06.2022. године) за исплату неисплаћеног минулог рада, прековременог рада, накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор, мање исплаћене зараде и уплате припадајућих доприноса, тужилац је поднео 06.06.2018. године, а тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године тужилац је поставио у поднеску од 18.08.2023. године.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев и поништио решење туженог број ..18 од 05.04.2018. године, којим је утврђено да је престала потреба за радом тужиоца, а којим је тужиоцу фактички престао радни однос и решење о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године и обавезао тужену да тужиоца врати на рад, са образложењем да су послови „конобара-возача“ настављени да се обављају и након укидања тог радног места које је новим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова формално укинута (брисано), али су те послове и даље обављали други запослени на пословима „конобара“, па се тако формално укидање (брисање) радног места, а не послова, се не може сматрати оправданим разлогом за престанак радног односа запосленог на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду, пресудио тако што је одбио тужбени захтев за поништај као незаконитог решења тужене број ..18 од 05.04.2018. године, којим је утврђено да је престала потреба за радом тужиоца, а којим је фактички престао радни однос тужиоцу и да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад, усвојио евентуални тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу на име мање исплаћене отпремине исплати 53.689,89 динара са законском затезном каматом, одбацио тужбу у делу којим је тражено да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број ..18-1 од 05.04.2018. године као неблагоприятно, са образложењем да је тужена поступајући у складу са одлуком којом је одређен максимални број запослених од 28 са 32 запослена у свему је испоштовала законску процедуру и у складу са својим потребама дефинисала радна места и број запослених, при чему је радно место тужиоца укинута. Због тога у ситуацији када је решењем тужене број ..18 од 05.04.2018. године о утврђивању престанка потребе за тужиочевим радом донетим у поступку рационализације (смањења броја запослених на неодређено време у систему јавног сектора), само констатује наведена чињеница- да је за радом тужиоца престала потреба због технолошких, економских и организационих промена, то решење има деклараторни карактер, јер је тек решењем туженог број ..18-1 од 05.04.2018. године тужиоцу престао радни однос. Решење тужене број ..18 од 05.04.2018. године је по

налажењу другостепеног суда донето из разлога целисходности, с обзиром да се тужилац након спроведене анкете није сагласио да му радни однос престане споразумно, уз исплату одговарајуће новчане накнаде, због чега у тој одлуци није наведен датум престанка радног односа тужиоца, јер му тада радни однос није престао. Пошто је тужени уз поднесак од 26.01.2022. године доставио, између осталих писмених доказа, и решење тужене број ..18-1 од 05.04.2018. године које је пуномоћник тужиоца уредно примио 31.01.2022. године, а како је тужилац тужбени захтев за поништај решења број ..18-1 од 05.04.2018. године поставио у поднеску од 18.08.2023. године, то је тужба у том делу неблаговремена на основу члана 195. Закона о раду. Тужиоцу је мање исплаћено увећање по основу прековременог и минулог рада у периоду који је претходио престанку радног односа то је, у ситуацији да је од стране тужене био правилно примењен обрачун и извршена наведена исплата, тужилац имао право на већу основицу која у коначном утиче на укупан износ отпремнине, због чега је усвојен евентуални тужбени захтев, а висина утврђена од стране вештака од 53.689,89 динара.

По налажењу Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право.

У конкретном случају код тужене је дошло до организационе промене која је захтевала смањење броја запослених и рационализацију послова, због чега је престала потреба за радним местом „конобар, возач моторних возила“ које није систематизовано Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова од 05.02.2018. године. Тужена је, поступајући у складу са одлуком којом је одређен максимални број запослених од 28 са 32, у свему испоштовала законску процедуру и у складу са својим потребама дефинисала радна места и број запослених, при чему је радно место тужиоца укинато. Решење тужене број ..18 од 05.04.2018. године, којим је утврђено да је престала потреба за радом тужиоца, донето је у поступку рационализације (смањења броја запослених на неодређено време у систему јавног сектора), па је овим решењем констатована наведена чињеница- да је за радом тужиоца престала потреба због технолошких, економских и организационих промена. Ово решење има деклараторни карактер, што произилази из саме изреке решења и тим решењем тужиоцу није престао радни однос, већ решењем број ..18-1 од 05.04.2018. године.

Отказни разлози из одредбе члана 179. став 1. тачка 5. Закона о раду којим је прописано да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла, су испуњени. Спровођење организационих, економских и технолошких промена спада у аутономну и самосталну област деловања туженог као привредног субјекта, чију целисходност и оправданост суд не може да цени. Решење тужене број ..18 од 05.04.2018. године донето је из разлога целисходности, с обзиром да се тужилац након спроведене анкете није сагласио да му радни однос престане споразумно уз исплату одговарајуће накнаде, због чега у тој одлуци није наведен датум престанка радног односа тужиоца, јер тужиоцу тада није радни однос престао како је то правилно закључио другостепени суд.

Одредбом члана 185. Закона о раду прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику, и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку,

а мора се достави запосленом лично, у просторијама послодавца, односно на адресу пребивалишта или боравишта запосленог, те ако послодавац запосленом није могао да достави решење у наведеном смислу, дужан је да о томе сачини службену белешку и да решење објави на огласној табли послодавца и по истеку осам дана од дана објављивања сматра се достављеним. У службеној белешци сачињеничној од стране тужене у вези достављања решења о отказу уговора о раду од 05.04.2018. године, констатовано је да је тужилац тога дана, када је требало да му се уручи решење о отказу, радио у Планинарском дому „Драган Спасић“ из ког разлога није био у могућности да исто прими, али је телефонски обавештен, због чега је тужена сачинила допис у коме констатује да је у питању достава решења са конкетизацијом о којим се одлукама ради, између осталог у вези уручења решења о отказу уговора о раду. Решење којим је констатовано да је престала потреба за радом тужиоца број ..18 од 05.04.2018. године тужиоцу је уручено 10.04.2018. године, по наводима из тужбе коју је поднео тог дана и у којој је поставио тужбени захтев за поништај решења број ..18 од 05.04.2018. године, исплату отпремнине, накнаде за неплаћени минули рад, прековремени рад, годишњи одмор, зараде за април 2018. године и уплату доприноса. У току трајања овог поступка, тужени је доставио поднесак од 26.01.2022. године, који је уручен пуномоћнику тужиоца 31.01.2022. године, што је утврђено из уредно потписане доставнице, из чега произилази да је тужиоцу решење број ..18-1 од 05.04.2018. године тог дана уредно уручено. Тужбени захтев за поништај тог решења тужилац је истакао у поднеску од 18.08.2023. године, из чега произилази да је тужбу за поништај решења о отказу уговора о раду поднео по истеку рока из члана 195. Закона о раду, којим је прописано да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно преставник синдиката чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. То значи да је такав рок преклузиван, у ком смислу његовим пропуштањем се губи право на ову врсту заштите будући да је реч о радном спору, у ком тужилац тражи поништај решења о отказу уговора о раду. Стога његово пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту, а пропуштање рока за подношење тужбе је преклузија која тужбу чини неблаговременом.

Пошто из налаза вештака произилази да је тужиоцу мање исплаћено увећање по основу прековременог и минулог рада, који је претходио престанку радног односа тужиоца, то од стране тужене није био правилно примењен обрачун и извршена исплата отпремнине, јер би тужилац имао већу основицу која у конкретном случају утиче на укупан износ отпремнине, због чега је правилна одлука другостепеног суда којом је усвојио евентуални тужбени захтев за исплату разлике у отпремнине, на основу одредбе члана 158. Закона о раду.

Нису основани наводи у ревизији тужиоца да тужена никада није покушала да достави тужиоцу решење о престанку радног односа, већ само решење којим се утврђује да је престала потреба за његовим радом, због чега је тужилац по пријему тог решења покренуо судски спор за поништај само тог решења, а прилагање решења о отказу уговора о раду као део осталих списа које је тужена доставила уз поднесак 2022. године и то након четири године парничења, не може да представља релевантан тренутак од кога тужиоцу може да тече рок за побијање и овог решења, јер му није достављено на начин како је то прописано одредбом члана 185. Закона о раду. Наиме, пуномоћнику тужиоца који има уредно пуномоћје за заступање тужиоца у овом спору

поднесак туженог од 26.01.2022. године је уручен 31.01.2022. године, што значи да му је уручено у смислу одредбе члана 185. Закона о раду преко овлашћеног пуномоћника и од ког датума је почео да тече рок из члана 195. Закона о раду за подношење тужбе суду, како је то правилно закључио другостепени суд. Како је тужбени захтев истакнут у поднеску тужиоца од 18.08.2023. године, после више од годину и по дана, то је правилна одлука другостепеног суда којим је тужбу у том делу одбацио као неблаговремену.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**